

P.Z. br. 184

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/25-01/76

URBROJ: 65-25-12

Zagreb, 27. studenoga 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o otocima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 27. studenoga 2025. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Natašu Mikuš Žigman i državne tajnike Zrinku Raguž, Domagoja Mikulića i Kristinu Bilić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-01/16
URBROJ: 50301-05/16-25-13

Zagreb, 27. studenoga 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o otocima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o otocima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Natašu Mikuš Žigman i državne tajnike Zrinku Raguz, Domagoja Mikulića i Kristinu Bilić.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O OTOCIMA

Zagreb, studeni 2025.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O OTOCIMA

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju način upravljanja razvojem i zaštitom hrvatskih otoka, institucionalni okvir za upravljanje razvojem otoka, mjere za poticanje razvoja otoka, razvrstavanje otoka i vrednovanje njihove razvijenosti te praćenje i izvješćivanje o provedbi politike razvoja otoka radi učinkovitoga korištenja sredstava državnoga proračuna, fondova Europske unije i drugih izvora financiranja.

Cilj Zakona

Članak 2.

Cilj je ovoga Zakona otočnom razvojnom politikom usmjeravati aktivnosti prema društveno-gospodarskom razvoju otoka i demografskoj održivosti stvaranjem uvjeta koji će svim otocima omogućavati realizaciju vlastitih razvojnih potencijala, poboljšanje kvalitete života i stvaranje jednakih prilika kao na kopnu, s osobitim naglaskom na ključne odrednice razvoja otoka.

Interes Republike Hrvatske za osobitu zaštitu otoka

Članak 3.

S obzirom na interes Republike Hrvatske za osobitu zaštitu otoka, ovim se Zakonom uređuje način provedbe razvojne politike radi održivoga korištenja otočnih dobara i prevladavanja ograničenja s kojima se otoci i otočani suočavaju.

Otoci kao područje s razvojnim posebnostima

Članak 4.

Otoci Republike Hrvatske područje su s razvojnim posebnostima određeno zakonom kojim se uređuje upravljanje regionalnim razvojem Republike Hrvatske te im se određuje poseban planski i programski pristup nositelja politike regionalnoga i otočnog razvoja.

Značenje pojmova

Članak 5.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona te propisa i akata koji se donose na temelju ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *otok* je prirodno nastali dio kopna okružen morem, čija je površina jednaka ili veća od 4000 m²
2. *hrid* je prirodno nastali dio kopna okružen morem, čija je površina manja od 4000 m²
3. *ministar* je ministar nadležan za regionalni razvoj
4. *ministarstvo* je ministarstvo nadležno za regionalni razvoj
5. *obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave jedinice* su područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalaze otoci
6. *održivi razvoj otoka* predstavlja dugoročni proces unaprjeđenja otočnoga gospodarstva i otočne zajednice, koji se ostvaruje prepoznavanjem, poticanjem i upravljanjem otočnim

razvojnim potencijalom i korištenjem raspoloživih resursa uz najmanje moguće ugrožavanje okoliša

7. *otočani* su hrvatski državljani koji imaju prebivalište na otoku i državljani drugih zemalja koji imaju odobren dugotrajni boravak ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj i prijavljeno prebivalište na otoku

8. *otočna razvojna politika* obuhvaća skup propisa, akata, mjera i programa koji višesektorski zadiru u sve sfere otočnoga života i razvoja te se svojim odredbama odnosi na djelokruge više tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave na otocima, kao i onih na kopnu koje u svom sastavu imaju otoke

9. *otočni poslodavci* jesu fizičke osobe koje se bave djelatnošću slobodnih zanimanja na otocima, obrtnici i pravne osobe koje svoju registriranu gospodarsku djelatnost obavljaju na otocima, neovisno o svom sjedištu

10. *otočno vijeće* višeresorno je koordinacijsko tijelo za provedbu otočne razvojne politike

11. *otočnost* obuhvaća skup geografskih, društvenih, povijesnih, gospodarskih i ekoloških posebnosti proizašlih iz potpune okruženosti morem

12. *registar otoka* temeljni je registar otoka i hridi u Republici Hrvatskoj s podatcima i pokazateljima svakoga pojedinog otoka

13. *voda* je voda namijenjena za ljudsku potrošnju u skladu sa zakonom kojim se uređuje voda namijenjena za ljudsku potrošnju

14. *otočni koordinator* funkcija je uspostavljena pri regionalnim koordinatorima radi obavljanja poslova organiziranja, pokretanja i koordiniranja planova i projekata važnih za održivi razvoj otoka.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI HRVATSKO OTOČJE

Otočno područje Članak 6.

(1) Hrvatsko otočje jedinstvena je geografska cjelina koja se sastoji od 1244 otoka i hridi (u daljnjem tekstu: otoci) koji su sastavni dio državnoga područja Republike Hrvatske.

(2) Poluotok Pelješac u smislu ovoga Zakona ima status otoka.

(3) Odredbe koje se odnose na otoke sukladno se odnose i na poluotok Pelješac.

Razvrstavanje otoka Članak 7.

(1) Radi planiranja i provedbe programa, projekata, mjera i aktivnosti propisanih ovim Zakonom, otoci se razvrstavaju prema:

- a) nastanjenosti
- b) udaljenosti od kopna
- c) specifičnom položaju.

(2) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su prilikom izrade propisa i drugih akata iz svoje nadležnosti voditi računa o razvrstavanju iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Popis otoka iz stavka 1. ovoga članka prikazan je u Registru otoka iz članka 12. ovoga Zakona.

Razvrstavanje otoka prema nastanjenosti **Članak 8.**

(1) Otoci se prema nastanjenosti dijele u sljedeće kategorije:

- a) nastanjeni otoci
- b) nenastanjeni otoci.

(2) Nastanjene otoke čine otoci koji imaju evidentiranu nastanjenost i otoci sa svjetioničarskom posadom.

(3) Nenastanjene otoke čine otoci koji nemaju evidentiranu nastanjenost niti svjetioničarsku posadu.

(4) Ministarstvo nastanjenost otoka evidentira putem podataka iz popisa stanovništva, podataka o prebivalištu iz javnoga registra te podataka o svjetionicima sa svjetioničarskom posadom iz javnoga registra.

(5) Posebnu skupinu nenastanjenih otoka čine povremeno nastanjeni otoci, na kojima se boravi u dužim i kraćim razdobljima tijekom godine zbog obavljanja poljoprivredne, ribarske, turističke, ugostiteljske, hotelijerske, znanstveno-obrazovne i drugih djelatnosti.

Razvrstavanje otoka prema udaljenosti od kopna **Članak 9.**

Otoci se prema udaljenosti od kopna dijele u sljedeće kategorije:

- a) pučinski otoci – skupina otoka udaljenijih od kopna
- b) priobalni otoci – skupina otoka bližih kopnu
- c) premošteni otoci – skupina otoka mostom povezanih s kopnom.

Razvrstavanje otoka prema specifičnom položaju **Članak 10.**

Otoci sa specifičnim položajem predstavljaju nastanjene otoke u skladu s člankom 8. stavkom 2. ovoga Zakona, čije se sjedište jedinice lokalne samouprave nalazi na kopnu ili na drugom otoku.

Vrednovanje otoka prema otočnim razvojnim pokazateljima **Članak 11.**

(1) Uvažavajući otočnost, razvijenost nastanjenih otoka vrednuje se prema otočnim razvojnim pokazateljima.

(2) Otočni razvojni pokazatelji predstavljaju skup podataka kojima se utvrđuje, prati i vrednuje razvijenost pojedinoga otoka i tako oblikuje osnova za vođenje otočne razvojne politike.

(3) Svrha vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka jest utvrđivanje stanja i smjera razvoja te razvojnih potreba svakoga pojedinog otoka sukladno vrijednostima njihovih otočnih razvojnih pokazatelja.

(4) Ministarstvo kontinuirano prati razvoj otoka i vrednuje njihovu razvijenost najmanje jednom u tri godine.

(5) Postupak vrednovanja iz stavka 1. ovoga članka provodi Ministarstvo.

(6) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su na zahtjev Ministarstva dostaviti podatke iz svojih očevidnika i drugih evidencija potrebne za vrednovanje razvijenosti otoka.

(7) Ministarstvo podatke o vrednovanju razvijenosti otoka objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(8) Otočne razvojne pokazatelje i postupak vrednovanja razvijenosti otoka propisuje ministar pravilnikom.

Registar otoka **Članak 12.**

(1) Svrha Registra otoka jest stvaranje jedinstvenoga šifrnika otoka u Republici Hrvatskoj, izgradnja podatkovnih i kartografskih evidencija za područje otoka koje služe kao alat za učinkovito upravljanje, strateško planiranje i usmjeravanje politike razvoja otoka te za povezivanje s drugim službenim evidencijama tijela državne uprave i drugih javnopravnih tijela.

(2) Ministarstvo ustrojava i vodi Registar otoka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ministar pravilnikom propisuje način vođenja i podatke koji se vode u Registru otoka iz stavka 1. ovoga članka, kao i postupak, metodologiju ustrojavanja i povezivanja Registra otoka s drugim službenim evidencijama.

DIO TREĆI **INSTITUCIONALNI OKVIR**

Otočna razvojna politika **Članak 13.**

(1) Ministarstvo je nositelj politike otočnoga razvoja.

(2) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su prilikom izrade programa koji obuhvaćaju otoke, a usmjereni su na unaprjeđenje javne infrastrukture, provesti analizu o njihovu utjecaju na otoke te rezultate analize dostaviti Ministarstvu.

(3) Svrha analize iz stavka 2. ovoga članka jest jačanje koordinacijske uloge Ministarstva u provedbi politike otočnoga razvoja te poticanje tijela državne uprave i drugih javnopravnih tijela na odgovaranje na otočne potrebe u skladu s ciljem otočne razvojne politike iz članka 2. ovoga Zakona.

(4) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su voditi posebnu brigu o otocima koji su obuhvaćeni područjem njihova ustrojstva pri provođenju postupaka dodjeljivanja sredstava za projekte, mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti.

(5) Sadržaj i način izrade analize iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Otočno vijeće **Članak 14.**

(1) Otočno vijeće jest savjetodavno tijelo u postupcima izrade i provođenja programa, planova, projekata, mjera i aktivnosti za održivi razvoj otoka.

(2) Članovi Otočnoga vijeća jesu:

- a) predstavnici Hrvatskoga sabora
- b) predstavnici Vlade Republike Hrvatske
- c) predstavnici tijela državne uprave i/ili drugih nadležnih javnopravnih tijela
- d) predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijoj su nadležnosti otoci ili dijelovi otoka
- e) predstavnici regionalnih koordinatora iz obalno-otočnih jedinica područne (regionalne) samouprave
- f) dionici koji djeluju na otocima ili se bave razvojem otoka.

(3) Vlada odlukom imenuje članove Otočnoga vijeća i uređuje druga pitanja u vezi njegova djelovanja.

(4) Predsjednik Vlade Republike Hrvatske predsjedava radom Otočnoga vijeća, a funkciju zamjenika obnaša ministar.

(5) Otočno vijeće sastaje se prema potrebi, a najmanje jednom godišnje.

(6) U rad Otočnoga vijeća iz stavka 1. ovoga članka mogu se prema potrebi uključiti i predstavnici drugih nadležnih tijela i institucija te stručnjaci iz drugih relevantnih područja.

(7) Administrativne i stručne poslove za potrebe rada Otočnoga vijeća obavlja Ministarstvo.

Otočni koordinatori **Članak 15.**

(1) Otočni koordinatori uspostavljaju se u regionalnim koordinatorima radi obavljanja poslova organiziranja, pokretanja i koordiniranja planova i projekata važnih za održivi razvoj otoka.

(2) Otočni koordinatori obavljaju poslove iz stavka 1. ovoga članka u okviru propisanih poslova regionalnoga koordinatora, sukladno propisu kojim se uređuje upravljanje regionalnim razvojem Republike Hrvatske, isključivo za otočno područje koje obuhvaća otok ili skupinu otoka unutar obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave za koju je nadležan regionalni koordinator.

(3) Osim poslova iz stavka 1. ovoga članka, otočni koordinatori za otočno područje obavljaju sljedeće poslove:

- surađuju s Ministarstvom na poslovima strateškoga planiranja i upravljanja razvojem otoka
- sudjeluju u pripremi, odabiru i provedbi projekata, programa i mjera za razvoj otoka
- na zahtjev Ministarstva prikupljaju i dostavljaju podatke o otocima s regionalne i lokalne razine
- obavljaju i druge poslove sukladno ovom Zakonu.

(4) Međusobne odnose te prava i obveze u vezi s osiguravanjem financiranja i drugih uvjeta potrebnih za rad otočnih koordinatora iz ovoga članka Ministarstvo i regionalni koordinatori uredit će sporazumom.

(5) Broj otočnih koordinatora za svaku obalno-otočnu jedinicu područne (regionalne) samouprave i obuhvat otočnoga područja iz stavka 2. ovoga članka za svakoga otočnog koordinatora utvrđuje se odlukom koju donosi ministar.

DIO ČETVRTI PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE

Nacionalni plan razvoja otoka Članak 16.

(1) Vlada Republike Hrvatske odlukom donosi Nacionalni plan razvoja otoka (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) kao temeljni akt strateškoga planiranja za područje otoka.

(2) Nacionalni plan predstavlja srednjoročni akt strateškoga planiranja razvoja otoka od nacionalnoga značaja koji se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje sustav strateškoga planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

(3) Nacionalni plan pridonosi provedbi ciljeva iz Nacionalne razvojne strategije u području razvoja otoka.

(4) Analiza razvojnih potreba i potencijala otočnoga prostora u okviru Nacionalnoga plana slijedi ključne odrednice razvoja otoka iz članka 18. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Nacionalni plan predstavlja okvir za oblikovanje programa, projekata, mjera i aktivnosti koje se odnose na otoke u provedbenim programima tijela državne uprave i drugih javnopravnih tijela.

Županijski plan razvoja otoka Članak 17.

(1) Županijski plan razvoja otoka donosi obalno-otočna jedinica područne (regionalne) samouprave kao dodatak svom planu razvoja.

(2) Županijski plan razvoja otoka predstavlja viziju razvoja, razvojne potrebe i razvojne potencijale otoka te posebne ciljeve i prioritete javne politike prema otocima, uvažavajući društvene, gospodarske, klimatske i okolišne ciljeve.

(3) Županijski plan razvoja otoka odnosi se na sve otoke ili dijelove otoka na području iste obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave.

(4) Obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave dužne su tijekom izrade županijskih planova razvoja otoka zatražiti mišljenje Ministarstva.

Ključne odrednice razvoja otoka **Članak 18.**

(1) Ključne odrednice razvoja otoka jesu:

1. ravnomjeran prostorni razvoj otoka i morskoga područja radi ostvarivanja prostornih, ekoloških, gospodarskih i socijalnih ciljeva primjenom načela prostornoga uređenja u izradi, donošenju i provedbi prostornih planova
2. aktivno sudjelovanje u prilagodbi te ublažavanju klimatskih promjena na otocima
3. zamjena fosilnih goriva energijom iz obnovljivih izvora i povećanje energetske učinkovitosti radi smanjenja emisija ugljičnih plinova te jačanja energetske neovisnosti otoka, uključujući izgradnju pametne digitalno upravljive energetske infrastrukture
4. osnivanje otočnih energetske zajednice radi omogućavanja povećanja proizvodnje, akumuliranja te podizanja samodostatnosti i razmjene energije na otocima
5. unaprjeđenje dostupnosti širokopojasne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikoga kapaciteta
6. promicanje dostupne, pouzdane i održive mobilnosti na otocima i učinkovite prometne povezanosti
7. prilagodba mogućem smanjenju kapaciteta izvorišta na otocima i ublažavanje nedostatka i oskudice vode primjenom alternativnih i pametnih načina upravljanja vodnim resursima i sustavima javne vodoopskrbe
8. stvaranje područja bez odlaganja otpada promicanjem kružnoga i resursno učinkovitoga gospodarstva
9. jačanje zaštite i očuvanja prirode, otočnih ekosustava na kopnu i moru, bioraznolikosti, prirodnoga kapitala i zelene infrastrukture te smanjenje svih oblika onečišćenja
10. osiguravanje potrebne infrastrukture radi zadržavanja ribarstva na otocima i poticanja održivoga razvoja marikulture
11. prepoznavanje te promicanje vrijednosti i očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine otoka kao razvojnoga resursa
12. diverzifikacija otočnoga gospodarstva održivim iskorištavanjem otočnih resursa i posebnosti otoka te poticanjem zadružnoga poduzetništva u stvaranju novih, inovativnih i održivih lokalnih djelatnosti
13. jačanje i promoviranje pristupa kvalitetnom predškolskom odgoju, obrazovanju, cjeloživotnom učenju i zapošljavanju, jačanje socioekonomske uključenosti, jačanje funkcionalnih otočnih zajednica, civilnoga društva i participacije građana na otocima
14. osiguravanje jednakoga pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i jačanje otpornosti zdravstvenoga sustava na otocima
15. prelazak na alternativne, dugoročne, održive i odgovorne oblike turizma na otocima
16. unaprjeđenje infrastrukture i tehnologije za upravljanje u kriznim situacijama
17. dostupno i priuštivo stambeno zbrinjavanje te osiguravanje priuštivoga stanovanja radno aktivnom stanovništvu, posebice u deficitarnim zanimanjima
18. promicanje demografske revitalizacije
19. poticanje ostanka te povratka iseljenoga i doseljavanja novoga stanovništva
20. unaprjeđenje obiteljske politike i socijalnih usluga.

(2) U radnim skupinama za izradu zakonskih i podzakonskih akata te akata strateškoga planiranja koji podupiru ključne odrednice razvoja otoka iz stavka 1. ovoga članka sudjeluju predstavnici Ministarstva.

DIO PETI MJERE ZA RAZVOJ OTOKA

Mjere za poboljšanje kvalitete života na otocima Članak 19.

(1) Radi poboljšanja kvalitete života na otocima ovim Zakonom razrađuju se sljedeće mjere:

- vodoopskrba i odvodnja na otocima
- povlašteni javni pomorski prijevoz
- povlašteni besplatni javni otočni cestovni prijevoz
- infrastrukturni razvoj otoka
- Hrvatski otočni proizvod
- poticanje razvoja civilnoga društva na otocima
- poticanje konkurentnosti i rasta poduzetništva na otocima
- razvoj zdravstvene zaštite na otocima
- gospodarenje otpadom na otocima.

(2) Otočna iskaznica javna je isprava koja se koristi kao sredstvo elektroničke autentifikacije za pristup sustavu otočnih mjera koje se provode na temelju ovoga Zakona ili drugih propisa.

Vodoopskrba na otocima Članak 20.

(1) Radi zadržavanja stanovništva i poboljšanja uvjeta života i poslovanja na otocima, opskrba vodom u otočnim naseljima ili dijelovima otočnih naselja koji nisu priključeni na sustav javne vodoopskrbe osigurava se u skladu s ovim Zakonom.

(2) Popis naselja iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvu dostavljaju jedinice lokalne samouprave, a nadležni javni isporučitelj vodnih usluga dužan je u naseljima iz stavka 1. ovoga članka isporučivati vodu plovilima vodonoscima i/ili autocisternama.

(3) Uvjeti isporuke vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom određuju se u skladu s propisima kojima se uređuju vodne usluge i voda namijenjena za ljudsku potrošnju.

(4) Otočaninu, stanovniku naselja iz stavka 1. ovoga članka, osigurava se opskrba vodom u količini do najviše 85 m³ godišnje po cijeni koja je jednaka cijeni vode koju plaća ista kategorija korisnika u mjestu iz kojega se voda isporučuje. Naknada troškova prijevoza vode isplaćuje se nadležnom javnom isporučitelju vodnih usluga iz stavka 2. ovoga članka na temelju ugovora sklopljenoga s Ministarstvom.

(5) Ministarstvu podatke o osobama koje imaju status otočana unutar područja iz stavka 1. ovoga članka (ime i prezime, mjesto i adresa na kojoj je osoba prijavljena, osobni identifikacijski broj, datum podnošenja prijave prebivališta) elektroničkim putem dostavlja ministarstvo nadležno za unutarnje poslove iz zbirke podataka o prebivalištu i boravištu iz središnjega informacijskog sustava, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.

(6) Naknadu troškova prijevoza iz stavka 4. ovoga članka nadležni javni isporučitelj vodnih usluga potražuje od Ministarstva, u skladu s isporučenim količinama vode, na temelju zahtjeva ovjerenoga od jedinice lokalne samouprave.

(7) Ministarstvo će subvencionirati troškove prijevoza vode na otocima i izvan područja iz stavka 1. ovoga članka kada nastane potreba za količinom vode većom od mogućnosti opskrbe putem sustava javne vodoopskrbe. Odluku o subvenciji zbog akcidentnih situacija, kriznih situacija ili dugih sušnih razdoblja, na zahtjev nadležnoga javnog isporučitelja vodnih usluga, uz suglasnost izvršnoga tijela jedinice lokalne samouprave, donosi ministar.

(8) Ministarstvo će subvencionirati troškove prijevoza vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom iz stavaka 4. i 7. ovoga članka sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva.

Opskrba otočnih gospodarskih subjekata vodom Članak 21.

(1) Fizičke i pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u otočnom naselju ili dijelu otočnoga naselja koji nije priključen na sustav javne vodoopskrbe (otočni gospodarski subjekti) mogu ostvariti bespovratna financijska sredstva za mjeru financiranja 100% troškova prijevoza vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom, koja im se isplaćuju izravno.

(2) Sredstva za provedbu mjere iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno sredstvima za tu namjenu osiguranim u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se jednom godišnje putem javnoga poziva koji objavljuje Ministarstvo u skladu s programom kojim se definira financiranje troškova prijevoza vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom za otočne gospodarske subjekte, koji donosi ministar odlukom.

Poticanje vodoopskrbnih sustava na otocima Članak 22.

(1) U skladu s ključnim odrednicama razvoja otoka iz članka 18. ovoga Zakona, Ministarstvo potiče razvoj vodno-komunalne infrastrukture u smislu rekonstrukcije postojeće mreže javne vodoopskrbe, izgradnje novih vodoopskrbnih sustava radi proširenja mreže te izgradnje uređaja za desalinizaciju bočate i morske vode na otocima, s posebnim naglaskom na pučinske otoke i otoke specifičnoga položaja.

(2) Jedinici lokalne samouprave koja sudjeluje u financiranju građevine iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo dodjeljuje sredstva u okviru javnoga poziva i programa iz članka 26. ovoga Zakona.

(3) Nositelj provedbe investicije iz stavka 2. ovoga članka jedinstveni je javni isporučitelj vodnih usluga na uslužnom području na kojem se nalazi jedinica lokalne samouprave iz stavka 2. ovoga članka u skladu s propisima koji uređuju vodne usluge.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo bespovratnim sredstvima sufinancira alternativne i individualne sustave vodoopskrbe fizičkim osobama nositeljima kućanstava u otočnim naseljima u kojima ne postoji sustav javne vodoopskrbe niti je njegova izgradnja

planirana višegodišnjim planom gradnje nadležnoga javnog isporučitelja vodnih usluga tijekom najmanje četiriju sljedećih godina.

(5) O činjenicama iz stavka 4. ovoga članka nadležni javni isporučitelj vodnih usluga izdaje potvrdu na pisani zahtjev fizičke osobe nositelja kućanstva.

(6) Sredstva iz stavka 4. ovoga članka dodjeljuju se u okviru javnoga poziva koji objavljuje Ministarstvo na temelju programa kojim se definira poticanje alternativnih i individualnih sustava vodoopskrbe, koji donosi ministar odlukom.

(7) Sredstva iz stavaka 2. i 4. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva.

Ekološko zbrinjavanje otpadnih voda iz kućanstava **Članak 23.**

(1) U otočnim naseljima ili dijelovima otočnih naselja koji nisu priključeni na sustav javne odvodnje niti je njegova izgradnja planirana višegodišnjim planom gradnje nadležnoga javnog isporučitelja vodnih usluga tijekom najmanje sljedećih četiriju godina, Ministarstvo potiče ekološko zbrinjavanje sanitarnih otpadnih voda iz kućanstava u skladu s aktom o odvodnji otpadnih voda definiranim zakonom kojim se uređuju vode, s posebnim naglaskom na pučinske otoke i otoke sa specifičnim položajem.

(2) Ministarstvo potiče aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka tako da dodjeljuje bespovratna financijska sredstva ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva.

(3) Prijavitelji za dodjelu sredstava iz stavka 2. ovoga članka fizičke su osobe nositelji kućanstava iz stavka 1. ovoga članka.

(4) O činjenicama iz stavka 1. ovoga članka i tehničkim uvjetima i pretpostavkama koje su dužni zadovoljiti individualni sustavi odvodnje nadležni javni isporučitelj vodnih usluga dostavlja potvrdu na zahtjev prijavitelja iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Sredstva iz stavka 2. ovoga članka dodjeljuju se u okviru javnoga poziva koji objavljuje Ministarstvo na temelju programa kojim se definira poticanje ekološkoga zbrinjavanja otpadnih voda iz kućanstava iz stavka 1. ovoga članka, koji donosi ministar odlukom.

Povlašteni javni pomorski prijevoz **Članak 24.**

(1) Otočani imaju pravo na povlašteni javni pomorski prijevoz na svim linijama s obvezom javne usluge koje povezuju otoke s kopnom i međusobno i na povlašteni javni pomorski prijevoz svojih vozila u skladu s propisima kojim se uređuje povlašteni javni pomorski prijevoz.

(2) Cilj mjere iz stavka 1. ovoga članka jest omogućiti pouzdano i adekvatno povezivanje svakoga naseljenog otoka sa sjedištem jedinice lokalne samouprave i obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave tijekom cijele kalendarske godine.

(3) Povlaštteni prijevoz putnika i vozila otočana iz stavka 1. ovoga članka propisan je zakonom kojim se uređuje sustav javnoga linijskog pomorskog prijevoza.

Povlaštteni i besplatni javni otočni cestovni prijevoz

Članak 25.

(1) Otočani imaju pravo na pouzdan, dostupan, adekvatan i povlašten javni cestovni prijevoz na linijama koje prometuju na istom otoku, povezuju otok s kopnom i otoke međusobno.

(2) Cijene javnoga cestovnog prijevoza na linijama koje povezuju otok s kopnom i otoke međusobno te cijene javnoga otočnog cestovnog prijevoza za otočane ne smiju biti veće od cijene prijevoza na linijama iste udaljenosti u javnom cestovnom prijevozu matične obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave.

(3) Besplatan javni otočni cestovni prijevoz imaju sljedeće kategorije otočana:

- djeca do navršene osme godine života
- učenici i studenti
- umirovljenici
- osobe starije od 65 godina
- djeca s teškoćama u razvoju
- osobe s invaliditetom
- osoba u pratnji djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom, osim kada osoba u pratnji ostvaruje pravo na besplatni prijevoz u skladu s propisom kojim se uređuje ostvarivanje prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz.

(4) Osim kategorija otočana iz stavka 3. ovoga članka, besplatan javni otočni cestovni prijevoz ima:

- dijete s teškoćama u razvoju kojem je utvrđen III. ili IV. stupanj težine invaliditeta (oštećenja funkcionalnih sposobnosti) bez obzira na mjesto prebivališta
- učenik i student koji se školuje, odnosno studira, na otoku
- osoba s invaliditetom kojoj je utvrđeno tjelesno oštećenje donjih ekstremiteta 80 % ili više, hrvatski ratni vojni invalid sa 100 % tjelesnoga oštećenja te osoba s invaliditetom kojoj je utvrđen III. ili IV. stupanj težine invaliditeta (oštećenja funkcionalnih sposobnosti) bez obzira na mjesto prebivališta
- osoba u pratnji djeteta s teškoćama u razvoju iz podstavka 1. ovoga stavka ili osobe s invaliditetom iz podstavka 3. ovoga stavka, osim kada osoba u pratnji ostvaruje pravo na besplatni prijevoz u skladu s propisom kojim se uređuje ostvarivanje prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz
- korisnik doma za odrasle ili doma za starije osobe na otocima sukladno propisima kojima se uređuje socijalna skrb.

(5) Dijete s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom iz stavka 3. ovoga članka, koja se zbog invaliditeta ne može koristiti javnim otočnim cestovnim prijevozom za ostvarivanje svojih potreba, ima pravo na novčanu naknadu za troškove vlastitoga prijevoza, najviše do punoga iznosa cijene vozne karte za javni cestovni prijevoz na relaciji na kojoj ostvaruje svoje osnovne potrebe.

(6) Zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu naknadu iz stavka 5. ovoga članka podnosi se nadležnom upravnom tijelu obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave prema mjestu prebivališta.

(7) Uz zahtjev iz stavka 6. ovoga članka prilaže se izjava o troškovima vlastitoga prijevoza i relaciji putovanja te liječnička potvrda u kojoj je obrazložen opravdan razlog zbog kojega se nije moguće koristiti javnim otočnim cestovnim prijevozom kao i podatak radi li se o trajnom ili vremenski ograničenom razlogu.

(8) Na sva pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a odnose se na provedbu mjere iz ovoga članka, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje prijevoz u cestovnom prometu.

(9) Sredstva za ostvarivanje prava iz ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi ministarstva nadležnoga za pomorstvo i promet i dodjeljuju se obalno-otočnim jedinicama područne (regionalne) samouprave.

Infrastrukturni razvoj otoka **Članak 26.**

(1) Program kojim se potiče infrastrukturni razvoj otoka, koji donosi ministar odlukom, odnosi se na sve nastanjene otoke Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na pučinske otoke i otoke sa specifičnim položajem te je usmjeren na infrastrukturne projekte kojima se izvršavaju zahvati u prostoru prema ključnim odrednicama razvoja otoka iz članka 18. ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo jednom godišnje, na temelju programa iz stavka 1. ovoga članka, na svojim mrežnim stranicama raspisuje javni poziv za dostavu prijedloga infrastrukturnih projekata iz stavka 1. ovoga članka za odobravanje financijskih sredstava.

(3) Predlagatelji projekata iz stavka 1. ovoga članka jesu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave kojima nastanjeni otoci teritorijalno i administrativno pripadaju.

(4) Nositelj provedbe investicije iz stavka 1. ovoga članka, koja se odnosi na vodno-komunalnu infrastrukturu, jedinstveni je javni isporučitelj vodnih usluga na uslužnom području na kojem se nalazi jedinica lokalne samouprave iz stavka 3. ovoga članka, u skladu s propisima koji uređuju vodne usluge.

(5) Sredstva iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se na temelju sklopljenoga ugovora s Ministarstvom nakon provedenoga javnoga poziva iz stavka 2. ovoga članka.

Hrvatski otočni proizvod **Članak 27.**

(1) Program „Hrvatski otočni proizvod“ (u daljnjem tekstu: Program HOP), koji donosi ministar odlukom, odnosi se na poticanje proizvodnje i plasmana te promociju izvornih ili inovativnih otočnih proizvoda, tradicije i baštine.

(2) Temeljem Programa HOP Ministarstvo jednom godišnje, putem javnoga poziva, dodjeljuje oznaku „Hrvatski otočni proizvod“ (u daljnjem tekstu: oznaka HOP) otočnim proizvodima i nematerijalnom dobru radi očuvanja otočne tradicije i identiteta.

(3) Zahtjev za dodjelu oznake HOP mogu podnijeti otočni subjekti – fizičke i pravne osobe koje svoju djelatnost obavljaju na otoku.

(4) O zahtjevu iz stavka 3. ovoga članka, na prijedlog stručnoga povjerenstva za dodjelu oznake HOP, Ministarstvo donosi rješenje u upravnom postupku.

(5) Otočni subjekt kojem je izdano rješenje o dodjeli oznake HOP može ostvariti pravo na dodjelu bespovratnih financijskih sredstva radi sufinanciranja troškova analitičkih ispitivanja za otočni proizvod za koji je dodijeljena oznaka HOP, sukladno odredbama Programa HOP ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva.

(6) Ministarstvo će ukinuti rješenje kojim je dodijeljena oznaka HOP ako se kontrolom koju provodi utvrdi da otočni subjekt više ne ispunjava uvjete na osnovi kojih je oznaka dodijeljena.

(7) Protiv rješenja iz stavaka 4. i 6. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(8) Pravilnikom o dodjeli oznake HOP, koji donosi ministar, uređuju se pitanja u vezi s djelokrugom, brojem članova i sastavom stručnih povjerenstava za dodjelu oznake HOP, kategorijama proizvoda za koje se dodjeljuje, izgledom oznake HOP, vođenjem evidencije subjekata kojima je dodijeljena oznaka HOP te provođenjem kontrole korištenja oznake HOP.

Promocija Hrvatskoga otočnog proizvoda

Članak 28.

(1) Radi promocije i jačanja vidljivosti Programa HOP Ministarstvo dodjeljuje bespovratna financijska sredstva za sufinanciranje promotivnih aktivnosti Programa HOP putem javnoga poziva koji se jednom godišnje objavljuje na mrežnim stranicama Ministarstva, u skladu s Programom HOP.

(2) Zahtjev za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava iz stavka 1. ovoga članka mogu podnijeti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove, neprofitne organizacije i turističke zajednice.

(3) Sredstva za provedbu mjere iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se korisnicima iz stavka 2. ovoga članka na temelju sklopljenoga ugovora s Ministarstvom.

Poticanje razvoja civilnoga društva na otocima

Članak 29.

(1) U skladu s ključnim odrednicama razvoja otoka iz članka 18. ovoga Zakona, Ministarstvo potiče stvaranje povoljnoga okružja za razvoj civilnoga društva na otocima jačajući ulogu i kapacitete organizacija civilnoga društva te podržavajući njihovo umrežavanje, međusektorsku

suradnju i uključivanje lokalnoga stanovništva u aktivnosti, programe i projekte koje te organizacije provode na otocima.

(2) Ministar odlukom donosi program na temelju kojega se jednom godišnje raspisuje javni poziv za dodjelu financijske podrške organizacijama civilnoga društva koje imaju sjedište i djeluju na području otoka.

(3) Prilikom dodjele financijske podrške iz stavka 2. ovoga članka prednost imaju organizacije civilnoga društva s pučinskih otoka i otoka sa specifičnim položajem, kao i one koje potiču i provode programe međusektorske suradnje i umrežavanja organizacija civilnoga društva.

(4) Sredstva za ostvarivanje financijske podrške iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva, a dodjeljuju se korisnicima iz stavka 2. ovoga članka na temelju sklopljenoga ugovora s Ministarstvom.

Poticanje konkurentnosti i rasta poduzetništva na otocima **Članak 30.**

(1) Radi poticanja konkurentnosti i rasta poduzetništva na otocima, otočni poslodavci mogu ostvariti potporu male vrijednosti za mjeru očuvanja radnih mjesta za svakoga radnika koji ima prebivalište na otoku i koji kod istoga otočnog poslodavca radi najmanje šest mjeseci bez prekida u razdoblju za koje se potpora dodjeljuje, sukladno pravilima o potporama male vrijednosti.

(2) Prilikom dodjele potpore iz stavka 1. ovoga članka prednost imaju poslodavci koji svoju djelatnost obavljaju na pučinskim otocima i otocima sa specifičnim položajem.

(3) Sredstva za ostvarivanje potpore iz stavka 1. ovoga članka dodjeljuju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se jednom godišnje putem javnoga poziva, u skladu s programom kojim se definira potpora male vrijednosti za otočne poslodavce sukladno važećim pravilima o potporama, koji donosi ministar odlukom.

Poticanje zelene i energetske tranzicije otočnih poduzetnika **Članak 31.**

(1) Radi jačanja konkurentnosti Ministarstvo će poticati otočne poduzetnike koji svoju djelatnost obavljaju na otocima potporama male vrijednosti namijenjenima uvođenju pametnih i održivih tehnoloških rješenja i inovativnoga pristupa tradicionalnim otočnim djelatnostima te ulaganjima u energetske učinkovitije i ekološki prihvatljivije proizvodne procese kao i primjenu novih tehnoloških rješenja u proizvodnim procesima kojima se podupire digitalizacija poslovanja.

(2) Prilikom dodjele potpora iz stavka 1. ovoga članka prednost imaju otočni poduzetnici koji svoju djelatnost obavljaju na pučinskim otocima i otocima sa specifičnim položajem.

(3) Sredstva za ostvarivanje potpore iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se jednom godišnje putem

javnoga poziva, u skladu s programom kojim se definira potpora male vrijednosti za poticanje zelene i energetske tranzicije otočnih poduzetnika, sukladno važećim pravilima o potporama, koji donosi ministar odlukom.

Razvoj zdravstvene zaštite na otocima

Članak 32.

(1) Radi unaprjeđenja zdravstvene zaštite na otocima, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnoga za zdravstvo, ministar odlukom donosi program kojim se definira način podrške jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave radi osiguravanja uvjeta za popunjavanje mreže javne zdravstvene službe na otocima.

(2) Ministarstvo jednom godišnje, na temelju programa iz stavka 1. ovoga članka, raspisuje javni poziv za dodjelu financijskih sredstava jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Financijska sredstva iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se korisnicima iz stavka 1. ovoga članka na temelju sklopljenoga ugovora s Ministarstvom.

Gospodarenje otpadom na otocima

Članak 33.

(1) Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu: Fond) sufinancira prihvatljive troškove prijevoza otpada s otoka na kopno morskim putem, kako je utvrđeno općim aktima Fonda i sukladno raspoloživim financijskim sredstvima Fonda.

(2) Fond sufinancira i prihvatljive troškove izgradnje i opremanja građevina za gospodarenje otpadom na otocima koje su u sustavu centara za gospodarenje otpadom (pretovarne stanice) te građevina i lokacija koje su od lokalnoga interesa poput sanacije službenih odlagališta, lokacija odbačenoga otpada u okoliš, reciklažnih dvorišta i mini pretovarnih stanica na otocima kako je utvrđeno općim aktima Fonda i sukladno raspoloživim sredstvima Fonda.

(3) Fond, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave na otocima, provodi akcije organiziranoga prikupljanja otpada radi edukacije i poticanja stanovništva na pravilno zbrinjavanje, u skladu s propisima kojima se uređuje gospodarenje otpadom.

(4) Program kojim se definira sufinanciranje troškova gospodarenja otpadom na otocima donosi ministar odlukom.

(5) Ministarstvo korisnicima koji imaju sklopljen ugovor s Fondom o neposrednom sufinanciranju prihvatljivih troškova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sufinancira preostale prihvatljive troškove iz ugovora koje Fond ne sufinancira.

(6) Ministarstvo financijska sredstva iz stavka 5. ovoga članka dodjeljuje temeljem programa iz stavka 4. ovoga članka, u okviru javnoga poziva koji objavljuje Ministarstvo.

(7) Financijska sredstva iz stavka 5. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na

proračunskoj glavi Ministarstva i dodjeljuju se korisnicima iz stavka 5. ovoga članka na temelju sklopljenoga ugovora s Ministarstvom.

DIO ŠESTI

GOSPODARENJE NEKRETNINAMA NA OTOCIMA

Katastar i zemljišne knjige na otocima

Članak 34.

- (1) Radi održivoga razvoja otoka sređivanje i usklađivanje katastra i zemljišnih knjiga na otocima smatra se prioritarnim i strateški značajnim.
- (2) Sređivanje i usklađenje katastra i zemljišnih knjiga za područje otoka izvršavaju nadležna tijela u skladu s propisima kojima se uređuju državna izmjera, katastar i zemljišne knjige.
- (3) Vlada Republike Hrvatske odlukom donosi Državni program sređivanja i usklađenja katastra i zemljišnih knjiga na otocima, a izrađuju ga ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa i Državna geodetska uprava.

Pravo prvokupa Republike Hrvatske

Članak 35.

- (1) Radi zaštite povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka od neplanskoga gospodarenja, Vlada Republike Hrvatske odlukom donosi Državni program zaštite i korištenja povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnoga mora, kojim se definiraju otoci na kojima se primjenjuje pravo prvokupa Republike Hrvatske.
- (2) Vlasnik nekretnine koja se nalazi na otocima iz stavka 1. ovoga članka, koji namjerava takvu nekretninu prodati, dužan je dostaviti pisanu ponudu za prodaju nekretnine nadležnom tijelu za upravljanje imovinom Republike Hrvatske.
- (3) Pravo prvokupa nekretnine iz stavka 2. ovoga članka odnosi se i na njezino otuđenje na temelju sporazuma o razvrgnuću ili pravomoćne odluke suda o razvrgnuću, unošenjem nekretnine kao uloga u trgovačko društvo, u postupcima podjele društva kapitala, u ovršnim i stečajnim postupcima, kao i u postupcima stjecanja fiducijarnoga vlasništva te na zamjenu nekretnine.
- (4) Pravo prvokupa nekretnine iz stavka 2. ovoga članka odnosi se i na njezino otuđenje na temelju darovnih ugovora, osim ako su darovatelj i obdarenik svrstani u prvi nasljedni red.
- (5) Ako vlasnik nekretnine namjerava darovati nekretninu iz stavka 2. ovoga članka osobi koja nije svrstana u prvi nasljedni red, dužan je dostaviti pisanu ponudu za prodaju te nekretnine po cijeni koju je utvrdio ovlašteni sudski vještak, sukladno propisima iz područja procjene vrijednosti nekretnina, nadležnom tijelu za upravljanje imovinom Republike Hrvatske.
- (6) Vlasnik nekretnine dužan je u ponudi iz stavaka 2. i 5. ovoga članka navesti naziv otoka na kojem se nekretnina nalazi, uvjete prodaje i cijenu, uz ponudu priložiti izvod iz zemljišnih i drugih javnih knjiga, izvadak iz katastra zemljišta i kopiju katastarskoga plana te izjavu ovjerenu kod javnoga bilježnika, kojom pod kaznenom i materijalnom odgovornošću jamči zaštitu od evikcije.

(7) Nadležno tijelo za upravljanje imovinom Republike Hrvatske dužno je pisanim putem obavijestiti vlasnika nekretnine o prihvatanju ili neprihvatanju ponude u roku od tri mjeseca od dana primitka ponude.

(8) Ako istekom roka iz stavka 7. ovoga članka vlasnik nekretnine ne primi pisanu obavijest o prihvatanju ponude, smatra se da ponuda nije prihvaćena.

(9) Nadležno tijelo za upravljanje imovinom Republike Hrvatske odluku o prihvatanju ili neprihvatanju ponude iz stavaka 2. i 5. ovoga članka donosi na temelju mišljenja Ministarstva, ministarstva nadležnoga za poslove financija, ministarstva nadležnoga za poslove kulture i ministarstva nadležnoga za poslove pomorstva i prometa, a donesenu odluku dužno je dostaviti vlasniku nekretnine i Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja.

(10) Ministarstvo daje mišljenje iz stavka 9. ovoga članka na temelju Državnoga programa iz stavka 1. ovoga članka.

(11) Financijska sredstva za izradu Državnoga programa iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se ovisno o mogućnostima i sukladno za tu namjenu osiguranim sredstvima u državnom proračunu Republike Hrvatske na proračunskoj glavi Ministarstva.

(12) Ako ponuda iz stavaka 2. i 5. ovoga članka ne bude prihvaćena u roku iz stavka 7. ovoga članka, vlasnik nekretnine dužan je dostaviti ponudu pod istim uvjetima nadležnoj obalno-otočnoj jedinici područne (regionalne) samouprave koja je dužna donijeti odluku o prihvatanju ili neprihvatanju ponude u roku od 30 dana.

(13) Ako istekom roka iz stavka 12. ovoga članka vlasnik nekretnine ne primi pisanu obavijest o prihvatanju ponude, smatra se da nadležna obalno-otočna jedinica područne (regionalne) samouprave nije prihvatila ponudu.

(14) U slučaju neprihvatanja ponude iz stavaka 12. i 13. ovoga članka vlasnik nekretnine dužan je dostaviti ponudu nadležnoj jedinici lokalne samouprave koja je dužna donijeti odluku o prihvatanju ili neprihvatanju ponude u roku od 30 dana.

(15) Ako istekom roka iz stavka 14. ovoga članka vlasnik nekretnine ne primi pisanu obavijest o prihvatanju ponude, smatra se da nadležna jedinica lokalne samouprave nije prihvatila ponudu.

(16) U slučaju neprihvatanja ponude iz stavaka 14. i 15. ovoga članka, vlasnik može nekretninu prodati drugoj osobi po cijeni koja nije niža od cijene navedene u ponudi i po uvjetima koji nisu povoljniji od uvjeta koje sadrži ponuda iz stavaka 2. i 5. ovoga članka, odnosno može nekretninu darovati osobi koja nije svrstana u prvi nasljedni red.

(17) Ništetan je ugovor o kupoprodaji ili druga raspoložba sklopljena protivno odredbama ovoga članka.

Nedopuštenost prodaje Članak 36.

(1) Nekretnina iz članka 35. stavka 2. ovoga Zakona, koja je prva čestica do mora ili prva čestica do obalne čestice, ne smije biti predmetom prodaje dok se ne odredi granica pomorskoga dobra sukladno zakonu kojim se uređuje upravljanje pomorskim dobrom.

(2) Ništetan je ugovor o kupoprodaji sklopljen protivno odredbi stavka 1. ovoga članka.

Gospodarenje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske Članak 37.

(1) Nije dopušteno otuđenje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje se nalaze na povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima.

(2) Gospodarenje nekretninama iz stavka 1. ovoga članka provodi se raspolaganjem putem sklapanja odgovarajućega pravnog posla davanjem u zakup ili koncesiju, osnivanjem prava građenja ili prava služnosti sukladno odredbama zakona kojim se uređuje pitanje vlasništva i drugih stvarnih prava.

Upis zabilježbe Članak 38.

(1) Zemljišnoknjižni odjel nadležnoga općinskog suda, na prijedlog nadležnoga državnog odvjetništva, na temelju članka 35. stavka 1. i članka 37. stavka 1. ovoga Zakona, provest će postupak upisa uknjižbe ili predbilježbe prava prvokupa, odnosno zabilježbe zabrane otuđenja u ime i za korist Republike Hrvatske.

(2) Na traženje nadležnoga državnog odvjetništva, Državna geodetska uprava dostavit će dokumentaciju potrebnu za podnošenje prijedloga iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Radi provedbe upisa zabilježbe, odnosno uknjižbe ili predbilježbe, iz stavka 1. ovoga članka Državna geodetska uprava prema potrebi će provesti katastarsku izmjeru na otocima iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Sredstva potrebna za izvršavanje obveza propisanih ovim člankom osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

DIO SEDMI PROVEDBA ZAKONA

Izvyješćivanje Članak 39.

Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje izvješćuje Hrvatski sabor o provedbi ovoga Zakona.

**Nadzor
Članak 40.**

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

**DIO OSMI
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

**Postupci u tijeku
Članak 41.**

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o otocima („Narodne novine“, br. 116/18., 73/20. i 70/21.).

**Primjenjivost zabilježbe
Članak 42.**

Zabilježbe zabrane otuđenja na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i prava prvokupa u korist Republike Hrvatske, županije, grada i općine na nekretninama u vlasništvu drugih osoba koje su upisane na temelju članka 35.b stavka 3. Zakona o otocima („Narodne novine“, br. 34/99., 149/99., 32/02. i 33/06.) primjenjuju se do upisa uknjižbe ili predbilježbe prava prvokupa, odnosno zabilježbe zabrane otuđenja za korist Republike Hrvatske iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona.

**Donošenje provedbenih propisa, planova i programa
Članak 43.**

(1) Pravilnike iz članka 11. stavka 8., članka 12. stavka 3., članka 13. stavka 5. i članka 27. stavka 8. ovoga Zakona donosi ministar u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odluku iz članka 15. stavka 5. ovoga Zakona donosi ministar u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Odluke iz članka 21. stavka 2., članka 22. stavka 6., članka 23. stavka 5., članka 26. stavka 1., članka 27. stavka 1., članka 29. stavka 2., članka 30. stavka 3., članka 31. stavka 3., članka 32. stavka 1. i članka 33. stavka 4. ovoga Zakona donosi ministar u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Županijski plan razvoja otoka iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave donose istodobno s planom razvoja obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave.

**Provedbeni propisi i programi koji ostaju na snazi
Članak 44.**

(1) Nacionalni plan razvoja otoka 2021. – 2027. primjenjuje se do isteka razdoblja na koje je donesen.

(2) Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnoga mora primjenjuje se do donošenja Državnoga programa iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Državni program sređivanja i usklađenja katastra i zemljišnih knjiga na otocima 2023. – 2027. od 22. veljače 2024. primjenjuje se do isteka razdoblja na koje je donesen.

(4) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 27. stavka 8. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o provedbi Programa „Hrvatski otočni proizvod“ u vezi s djelokrugom, brojem članova i sastavom stručnih povjerenstava za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“, načinom vođenja evidencije subjekata kojima je dodijeljena oznaka „Hrvatski otočni proizvod“ i načinom provođenja kontrole nad korištenjem oznake „Hrvatski otočni proizvod“ („Narodne novine“, broj 139/21.).

(5) Pravilnik o načinu vrednovanja zahtjeva za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava, načinu rada te sastavu i broju članova Povjerenstva za provedbu javnog poziva za promociju programa „Hrvatski otočni proizvod“ („Narodne novine“, broj 127/21.) ostaje na snazi do donošenja programa iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) Pravilnik o provedbi programa poticanja razvoja civilnog društva na otocima („Narodne novine“, broj 88/21.) ostaje na snazi do donošenja programa iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona.

(7) Do donošenja programa iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona primjenjuje se Program „Hrvatski otočni proizvod“, KLASA: 304-01/22-04/16, URBROJ: 538-08-1-1-2/258-22-1, od 25. kolovoza 2022.

(8) Do donošenja programa iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona primjenjuje se Program poticanja razvoja civilnog društva na otocima 2021. – 2027., KLASA: 302-03/19-01/6, URBROJ: 538-07-1-1/415-21-8, od 28. srpnja 2024.

(9) Do donošenja programa iz članka 30. stavka 3. ovoga Zakona primjenjuje se Program dodjele potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za pokretanje gospodarskih aktivnosti i očuvanje radnih mjesta, KLASA: 304-01/24-02/2, URBROJ: 538-08-2-1/250-24-1, od 28. ožujka 2024.

(10) Do donošenja programa iz članka 21. stavka 2. ovoga Zakona primjenjuje se Program dodjele potpora male vrijednosti otočnim gospodarskim subjektima za troškove prijevoza vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom, KLASA: 304-01/24-04/1, URBROJ: 538-08-2-2/572-24-1, od 30. ožujka 2024.

Prestanak važenja propisa **Članak 45.**

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o otocima („Narodne novine“, br. 116/18., 73/20. i 70/21.).

Stupanje na snagu
Članak 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Na snazi je Zakon o otocima („Narodne novine“, br. 116/18., 73/20. i 70/21.) kojim se uređuje način korištenja i iskorištavanja otočnih dobra te razvojna politika usmjerena na prevladavanje ograničenja kojima su otoci podvrgnuti, a kojim je započeo proces uvođenja modernijega pristupa i pogleda na razvoj otoka. Provedbom važećega Zakona uočena je potreba za poboljšanjem, osuvremenjivanjem i unaprijeđenjem institucionalne i zakonodavne osnove kako bi se briga za otoke dodatno unaprijedila, mjere uskladile s europskim i međunarodnim inicijativama i politikama te kako bi se postojeće mjere modernizirale i uvele nove. Iz tih se razloga pristupilo izradi novoga zakona, u kojem su postojeće odredbe i mjere unaprijeđene, a uvedene su i nove.

Konačnim prijedlogom zakona o otocima (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), između ostaloga, redefinirat će se pojam otoka i otočana te način razvrstavanja otoka radi boljega usmjeravanja mjera za poboljšanje života na otocima. Nadalje, poboljšat će se sustav praćenja i koordinacije pripreme i provedbe programa, mjera i projekata na nacionalnoj međuresornoj razini. Dodatno će se definirati uloga Registra otoka. Predviđeno je poboljšanje mjera u domeni otočne razvojne politike (vodoopskrba, prometna povezanost, razvoj civilnoga društva, Hrvatski otočni proizvod, potpore za poslodavce te infrastrukturni razvoj otoka). Također će se donijeti set novih mjera u domeni zelene i energetske tranzicije, zaštite okoliša i prirode i zdravstvene zaštite.

Radi izjednačavanja životnih uvjeta na otocima s uvjetima na kopnu, Prijedlogom zakona obuhvaćene su mjere subvencioniranja cijene prijevoza vode na otocima / otočnim naseljima koja nisu spojena na vodoopskrbni sustav, kako za otočane tako i za gospodarstvenike. Radi poticanja poduzetničkoga okružja te poticanja konkurentnosti otočnoga gospodarstva, zadržana je postojeća mjera za očuvanje radnih mjesta za otočne poslodavce te je uvedena nova mjera usmjerena na digitalnu i zelenu tranziciju otočnih gospodarstvenika te uvođenje pametnih i održivih tehnoloških rješenja. Zadržan je i Program „Hrvatski otočni proizvod“, kojim se želi osigurati prepoznatljivost otočnih proizvoda te potaknuti proizvodnju i očuvati tradiciju. Kao dodatni poticaj uvodi se dodatna mjera kojom će se otočnim proizvođačima subvencionirati troškovi neophodni za izdavanje oznake kvalitete „Hrvatski otočni proizvod“ (troškovi analitičkih ispitivanja).

Radi ispunjavanja posebnoga cilja usmjeravanja aktivnosti prema društveno-gospodarskom razvoju otoka te drugoga cilja demografske održivosti otoka, Prijedlogom zakona definiraju se sljedeće mjere za razvoj otoka: vodoopskrba i odvodnja na otocima, povlašteni javni pomorski prijevoz, povlašteni javni otočni cestovni prijevoz, infrastrukturni razvoj otoka, Hrvatski otočni proizvod, poticanje razvoja civilnoga društva na otocima, poticanje konkurentnosti i rasta poduzetništva na otocima, razvoj zdravstvene zaštite na otocima, gospodarenje otpadom na otocima i otočna iskaznica.

Također, Prijedlogom zakona omogućit će se veća zastupljenost otoka u propisima i programima resornih tijela. U novom Zakon o otocima nastavlja se i suradnja s resornim tijelima u čijoj su nadležnosti ostale mjere koje su od iznimne važnosti za razvoj otoka, posebice prometna povezanost, zdravstvena zaštita i gospodarenje otpadom te će se ojačati

sustav međuresorne koordinacije na nacionalnoj razini o pitanjima pripreme i provedbe programa i mjera za otoke.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom određuje predmet Zakona.

Uz članak 2.

Cilj je ovoga Zakona otočnom razvojnom politikom usmjeravati aktivnosti prema društveno-gospodarskom razvoju otoka i demografskoj održivosti.

Uz članak 3.

Zakonom se uređuje kako se razvojna politika provodi u svrhu održivoga korištenja otočnih dobara.

Uz članak 4.

Otoci Republike Hrvatske područje su s razvojnim posebnostima kojima se pristupa posebnim planskim i programskim pristupom.

Uz članak 5.

Člankom se definiraju ključni pojmovi vezani uz otoke koji se koriste u tekstu Zakona.

Uz članak 6.

Hrvatsko otočje definirano je kao jedinstvena geografska cjelina koja uključuje otoke i hridi koji pripadaju teritoriju Republike Hrvatske. Poluotok Pelješac u ovom Zakonu smatra se otokom. Popis svih otoka nalazi se u Registru otoka.

Uz članak 7.

Zakonom se propisuje razvrstavanje otoka prema nastanjenosti, udaljenosti od kopna i specifičnom položaju radi planiranja i provedbe programa, projekata i mjera. Sva tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su prilikom izrade svojih propisa i drugih akata uzeti u obzir ovo razvrstavanje. Popis otoka nalazi se u Registru otoka.

Uz članak 8.

Otoci se prema nastanjenosti dijele na nastanjene i nenastanjene otoke, pri čemu nastanjeni otoci uključuju one s evidentiranom nastanjenošću i otoke sa svjetioničarskom posadom. Nenastanjeni su otoci oni bez evidentirane nastanjenosti i bez svjetioničarske posade, a posebnu skupinu nenastanjenih otoka čine povremeno nastanjeni otoci koji se koriste za različite djelatnosti. Nastanjenost otoka evidentira Ministarstvo na temelju podataka iz popisa stanovništva, javnoga registra kojim se prati prebivalište i javnoga registra o svjetionicima sa svjetioničarskom posadom.

Uz članak 9.

Ovim se člankom otoci prema udaljenosti od kopna dijele na pučinske otoke, koji su najudaljeniji od kopna, priobalne otoke, koji su bliži kopnu, i premoštene otoke koji su s kopnom povezani mostom.

Uz članak 10.

Otoci sa specifičnim položajem nastanjeni su otoci čije se sjedište jedinice lokalne samouprave nalazi na kopnu ili na drugom otoku.

Uz članak 11.

Svaki se otok vrednuje prema otočnim razvojnim pokazateljima koji omogućuju praćenje i procjenu razvijenosti pojedinoga otoka i služe kao osnova za vođenje otočne razvojne politike. Ministarstvo kontinuirano prati i vrednuje razvoj otoka najmanje jednom u tri godine, a tijela državne uprave dužna su dostaviti potrebne podatke. Postupak vrednovanja i otočni pokazatelji propisani su pravilnikom, a rezultati vrednovanja objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva. Ministar pravilnikom propisuje otočne razvojne pokazatelje i postupak vrednovanja razvijenosti otoka.

Uz članak 12.

Cilj je Registra otoka izgradnja jedinstvenoga šifrnika otoka u Republici Hrvatskoj te pružanje podatkovnih i kartografskih evidencija koje pomažu u učinkovitom upravljanju, strateškom planiranju i razvoju otočne politike. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije vodi Registar otoka. Ministar pravilnikom određuje način vođenja Registra otoka, podatke koji se prikupljaju te metodologiju povezivanja s drugim službenim evidencijama.

Uz članak 13.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije nositelj je politike otočnoga razvoja. Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su prilikom izrade programa koji obuhvaćaju otoke, a usmjereni su na unaprjeđenje javne infrastrukture, provesti analizu njihova utjecaja na otoke te rezultate provedene analize dostaviti Ministarstvu. Jedinice lokalne i regionalne samouprave moraju voditi posebnu brigu o otocima unutar svojega područja pri dodjeli sredstava za projekte, mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti.

Uz članak 14.

Otočno vijeće savjetodavno je tijelo u izradi i provedbi programa, planova i projekata za održivi razvoj otoka. Definirani su članovi Otočnoga vijeća koje Vlada imenuje Odlukom. Predsjednik Vlade Republike Hrvatske predsjedava radom Otočnoga vijeća. Osim članova u rad Otočnoga vijeća mogu se prema potrebi uključiti i drugi predstavnici.

Uz članak 15.

Ovim člankom definiraju se prava i obveze otočnih koordinatora, koji se uspostavljaju u okviru regionalnih koordinatora. Odnos između Ministarstva i regionalnih koordinatora uređuje se sporazumom, a broj koordinatora i obuhvat područja utvrđuje ministar odlukom.

Uz članak 16.

Nacionalni plan razvoja otoka definiran je kao temeljni akt strateškoga planiranja za područje otoka koji donosi Vlada Republike Hrvatske. Nacionalni plan jest srednjoročni akt strateškoga planiranja koji pridonosi ostvarivanju ciljeva Nacionalne razvojne strategije u području razvoja otoka. Nacionalni plan služi kao okvir za oblikovanje konkretnih programa, projekata i mjera.

Uz članak 17.

Donošenje županijskoga plana razvoja otoka definirano je kao dopuna plana razvoja obalno-otočne jedinice područne samouprave radi definiranja vizije, razvojnih potreba i prioriteta za otoke. Plan uzima u obzir društvene, gospodarske, klimatske i okolišne ciljeve, a odnosi se na

sve otoke unutar te županije. Obalno-otočne županije dužne su prilikom izrade županijskih planova razvoja otoka zatražiti mišljenje Ministarstva.

Uz članak 18.

Ključne odrednice razvoja otoka definirane su ovim člankom. Predstavnici Ministarstva sudjeluju u radu radnih skupina prilikom izrade zakonskih i podzakonskih akata te akata strateškoga planiranja koji podupiru ključne odrednice razvoja otoka.

Uz članak 19.

Zakonom se navode mjere usmjerene na poboljšanje kvalitete života na otocima.

Uz članak 20.

Mjera opskrbe vodom za ljudsku potrošnju na otocima propisuje se ovim člankom. Cilj je zadržavanje i poboljšanje životnih uvjeta tako da se za stanovnike naselja ili dijelova naselja, koji nisu priključeni na sustav javne vodoopskrbe, osigura opskrba vodom za ljudsku potrošnju do 85 m³ godišnje po istoj cijenu koju plaća ista kategorija korisnika u mjestu iz kojega se voda isporučuje. Naknadu za troškove prijevoza vode Ministarstvo isplaćuje nadležnom javnom isporučitelju vodnih usluga. Ovom se odredbom propisuje i obveza dostave podataka o osobama koje imaju status otočana od strane ministarstva nadležnoga za unutarnje poslove. Propisuje se također da će u slučajevima akcidentnih situacija, kriznih situacija ili dugih sušnih razdoblja, Ministarstvo subvencionirati troškove prijevoza vode na otocima i izvan navedenoga područja kada nastane potreba za većom količinom vode od mogućnosti opskrbe putem sustava javne vodoopskrbe, o čemu se odlučuje na zahtjev nadležnoga javnog isporučitelja vodnih usluga, uz suglasnost izvršnoga tijela jedinice lokalne samouprave.

Uz članak 21.

Propisuje se mjera financiranja troškova prijevoza vode fizičkim i pravnim osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost u naselju ili dijelovima naselja koji nisu priključeni na sustav javne vodoopskrbe radi izjednačavanja uvjeta poslovanja onih gospodarstvenika koji nisu spojeni na sustav javne vodoopskrbe s onima koji jesu te se određuje visina financiranja i način dodjele sredstava.

Uz članak 22.

Uređuje se poticanje razvoja vodno-komunalne infrastrukture na otocima, rekonstrukcija postojećih vodoopskrbnih mreža i izgradnja novih sustava, s posebnim naglaskom na pučinske i specifične otoke. Bespovratna financijska sredstva dodjeljuju se jedinicama lokalne samouprave koje sudjeluju u financiranju predmetnih građevina, pri čemu je nositelj provedbe tih investicija, u skladu s propisima koji uređuju vodne usluge, jedinstveni javni isporučitelj vodnih usluga na uslužnom području na kojem se nalazi jedinica lokalne samouprave kojoj se dodjeljuju bespovratna sredstva. Iznimno, Ministarstvo će dodjeljivati bespovratna sredstva korisniku, fizičkoj osobi nositelju kućanstva, za alternativni i individualni vodoopskrbni sustav u otočnim naseljima u kojima ne postoji sustav javne vodoopskrbe niti je njegova izgradnja planirana višegodišnjim planom gradnje nadležnoga javnog isporučitelja vodnih usluga za najmanje četiri godine o čemu, na pisani zahtjev fizičke osobe nositelja kućanstva, nadležni javni isporučitelj vodnih usluga izdaje potvrdu.

Uz članak 23.

Uređuje se poticanje ekološkoga zbrinjavanja sanitarnih otpadnih voda iz kućanstava, s posebnim naglaskom na pučinske i specifične otoke, u skladu s aktom o odvodnji otpadnih voda, koji je određen zakonom kojim se uređuju vode, na otocima u naseljima i dijelovima

naselja koji nisu priključeni na sustav javne odvodnje niti je njegova izgradnja planirana višegodišnjim planom gradnje nadležnoga javnog isporučitelja vodnih usluga za najmanje četiri godine. Ministarstvo će dodjeljivati bespovratna sredstva fizičkoj osobi nositelju kućanstva. O činjenicama vezanim uz mogućnosti i opravdanost predmetne ugradnje individualnoga sustava odvodnje te tehničkim uvjetima i pretpostavkama koje sustav mora zadovoljiti (prihvatljiva tehnologija pročišćavanja, potrebna razina pročišćavanja sanitarnih otpadnih voda i sl.) na pisani zahtjev zainteresiranoga nositelja kućanstva, nadležni javni isporučitelj vodnih usluga dostavlja potvrdu u skladu s prethodnim uvjetima.

Uz članak 24.

Definirano je pravo otočana na povlaštenu javni pomorski prijevoz na linijama koje povezuju otoke s kopnom i međusobno, uključujući povlaštenu prijevoz njihovih vozila. Povlaštenu prijevoz putnika i vozila reguliran je zakonom o javnom obalnom linijskom pomorskom prometu.

Uz članak 25.

Definirano je pravo otočana na pouzdan, dostupan i povlašten javni cestovni prijevoz unutar otoka, između otoka i prema kopnu, s cijenama koje ne smiju biti više od cijena na sličnim udaljenostima u matičnoj obalno-otočnoj jedinici područne (regionalne) samouprave. Besplatan prijevoz ostvaruju određene kategorije otočana: djeca do navršene osme godine života, učenici i studenti, umirovljenici, djeca s teškoćama u razvoju te osobe s invaliditetom i njihova pratnja, osim kada to pravo ostvaruju po posebnom propisu. Osim navedenih kategorija otočana besplatan javni otočni cestovni prijevoz prema ovom Zakonu ima i dijete s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom prema utvrđenom stupnju težine invaliditeta i/ili tjelesnoga stupnja oštećenja bez obzira na mjesto prebivališta, kao i osoba u njihovoj pratnji ako to pravo ne ostvaruje po posebnom propisu, zatim učenik/student koji se školuje na otoku te korisnik doma za starije i nemoćne osobe na otoku. Osim toga, djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, koje se ne mogu koristiti javnim otočnim cestovnim prijevozom, imaju pravo na novčanu naknadu vlastitoga prijevoza najviše do punoga iznosa cijene vozne karte javnoga otočnog cestovnog prijevoza na relaciji na kojoj ostvaruje svoje osnovne potrebe, što mogu ostvariti podnošenjem zahtjeva s pripadajućom propisanom dokumentacijom nadležnom upravnom odjelu obalno-otočne jedinice područne (regionalne) samouprave prema mjestu prebivališta. Sredstva za ostvarivanje tih prava osiguravaju se u državnom proračunu i dodjeljuju obalno-otočnim jedinicama područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 26.

Određeno je da je program za infrastrukturni razvoj otoka usmjeren na sve nastanjene otoke Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na pučinske i specifične otoke te se temelji na ključnim odrednicama razvoja otoka. Ministarstvo, na temelju programa koji donosi ministar, jednom godišnje raspisuje javni poziv za dostavu prijedloga infrastrukturnih projekata, a predlagatelji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pri čemu je naglašeno da je, u skladu s propisima koji uređuju vodne usluge, nositelj provedbe investicije koja se odnosi na vodno-komunalnu infrastrukturu jedinstveni javni isporučitelj vodnih usluga na uslužnom području na kojem se nalazi jedinica lokalne samouprave kojoj se dodjeljuju sredstva. Sredstva za projekte dodjeljuju se na temelju sklopljenoga ugovora s Ministarstvom i za tu su namjenu osigurana na proračunskoj poziciji Ministarstva.

Uz članak 27.

Provedba Programa „Hrvatski otočni proizvod“ propisana je ovim člankom, koji se provodi u svrhu poticanja proizvodnje i plasmana te promocije izvornih i inovativnih otočnih proizvoda,

tradicije i baštine. Program uključuje dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“; definiraju se korisnici, predviđa se mogućnost sufinanciranja troškova analitičkih ispitivanja za otočni proizvod za koji je oznaka dodijeljena te se predviđa donošenje provedbenoga pravilnika.

Uz članak 28.

Propisuje se mjera u sklopu Programa „Hrvatski otočni proizvod“ koja obuhvaća sufinanciranje promotivnih aktivnosti Programa putem javnoga poziva za dodjelu bespovratnih sredstava, definiraju se korisnici ove mjere i način dodjele sredstava.

Uz članak 29.

Definirano je da Ministarstvo potiče razvoj civilnoga društva na otocima jačanjem uloge organizacija civilnoga društva, njihovo umrežavanje i suradnju s lokalnim stanovništvom. Ministar donosi program za poticanje civilnoga društva te svake godine raspisuje javni poziv za dodjelu financijske podrške organizacijama koje djeluju na otocima. Pri dodjeli sredstava prednost imaju organizacije s pučinskih otoka i otoka sa specifičnim položajem te one koje promiču međusektorsku suradnju.

Uz članak 30.

Propisana je mjera dodjele potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima koji zapošljavaju radnike s prebivalištem na otocima. Poslodavci na pučinskim otocima i otocima sa specifičnim položajem imaju prednost pri dodjeli potpore male vrijednosti.

Uz članak 31.

Propisuje se mjera jačanja konkurentnosti otočnoga gospodarstva dodjelom potpora male vrijednosti otočnim poduzetnicima koji svoju djelatnost obavljaju na otocima radi uvođenja pametnih i održivih tehnoloških rješenja i inovativnoga pristupa tradicionalnim otočnim djelatnostima, zatim ulaganjima u energetske učinkovitije i ekološki prihvatljivije proizvodne procese te primjenu novih tehnoloških rješenja u proizvodnim procesima.

Uz članak 32.

Definirano je da Ministarstvo dodjeljuje financijska sredstva jedinicama lokalne i područne samouprave za unaprjeđenje zdravstvene zaštite na otocima radi popunjavanja mreže javne zdravstvene službe. Sredstva se dodjeljuju jednom godišnje, sukladno programu, putem javnoga poziva, ovisno o sredstvima osiguranim u državnom proračunu.

Uz članak 33.

Utvrđuje se da Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sufinancira troškove prijevoza otpada s otoka na kopno te izgradnju infrastrukture za gospodarenje otpadom na otocima. Sufinancira i troškove vezane uz sanaciju odlagališta, reciklažna dvorišta i mini pretovarne stanice te provodi edukaciju stanovništva o pravilnom zbrinjavanju otpada. Ministarstvo dodatno sufinancira preostali dio troškova koje Fond ne pokriva, sukladno programu, u okviru javnoga poziva.

Uz članak 34.

Ističe se važnost uređivanja i usklađivanja katastra i zemljišnih knjiga na otocima kao prioritet za održivi razvoj. Vlada Republike Hrvatske donosi Državni program za sređivanje i usklađivanje katastra i zemljišnih knjiga, a izrađuju ga ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa i Državna geodetska uprava.

Uz članak 35.

Propisuje se pravo prvokupa Republike Hrvatske za nekretnine smještene na povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima radi zaštite od neplanskoga gospodarenja. Vlasnik nekretnine, koji namjerava takvu nekretninu prodati ili otuđiti, dužan je dostaviti pisanu ponudu za prodaju nekretnine nadležnom tijelu za upravljanje imovinom Republike Hrvatske. Ako Republika Hrvatska ne prihvati ponudu, vlasnik ponudu s istim uvjetima upućuje nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave, a ako je i ona ne prihvati, vlasnik ponudu dostavlja nadležnoj jedinici lokalne samouprave. Tek nakon neprihvatanja ponude pod istim uvjetima i od strane nadležne jedinice lokalne samouprave vlasnik može nekretninu prodati drugoj osobi po cijeni koja nije niža od cijene navedene u ponudi i po uvjetima koji nisu povoljniji od uvjeta koje sadrži ponuda, odnosno može nekretninu darovati osobi koja nije svrstana u prvi nasljedni red.

Uz članak 36.

Definirano je da se nekretnine, koje su prve čestice do mora ili uz obalnu česticu, ne smiju prodavati dok se ne odredi granica pomorskoga dobra prema posebnom zakonu.

Uz članak 37.

Definirano je da se nekretnine koje su u vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima ne smiju otuđivati.

Uz članak 38.

Definirano je da Zemljišnoknjižni odjel suda, na prijedlog državnoga odvjetništva, provodi upis prava prvokupa ili zabrane otuđenja u ime Republike Hrvatske. Državna geodetska uprava osigurava potrebnu dokumentaciju i može provoditi katastarsku izmjeru na otocima za upis tih prava. Sredstva za provedbu ovih postupaka osiguravaju se iz državnoga proračuna ili drugih izvora.

Uz članak 39.

Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje izvješćuje Hrvatski sabor o provedbi ovoga Zakona.

Uz članak 40.

Definirano je da nadzor nad provedbom Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona obavlja Ministarstvo.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuje se da će se postupci započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o otocima („Narodne novine“, br. 116/18., 73/20. i 70/21.).

Uz članak 42.

Definirana je zabilježba zabrane otuđenja na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske.

Uz članak 43.

Nalažu se rokovi za donošenje podzakonskih akata.

Uz članak 44.

Definiraju se provedbeni propisi i programi koji ostaju na snazi i do kada.

Uz članak 45.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o otocima („Narodne novine“, br. 116/18., 73/20. i 70/21.), čime se ukidaju odredbe koje su bile na snazi prema tom zakonu.

Uz članak 46.

Propisano je stupanje Zakona na snagu.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Primjena ovoga Zakona zahtijeva osiguranje financijskih sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske na Razdjelu 061 Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, na Razdjelu 065 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (Agencija za obalni linijski pomorski promet), na Razdjelu 076 Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (Državna geodetska uprava) i na Razdjelu 109 Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (Općinski sudovi), zatim u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, kao i proračunima jedinica područne (regionalne) samouprave i proračunima jedinica lokalne samouprave u čijoj su nadležnosti otoci.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije sredstvima državnoga proračuna Republike Hrvatske provodi Program 2904 Održivi razvoj jadranskih otoka, koji uključuje sljedeće aktivnosti:

A570356 Poticanje otočnog gospodarstva – u ovom je Zakonu predviđen nastavak provedbe mjere dodjele potpora male vrijednosti za očuvanje radnih mjesta otočnim poslodavcima (članak 30. Zakona) na temelju objave jednogodišnjega javnog poziva te uvođenje nove mjere (članak 31. Zakona) poticanja obavljanja gospodarske djelatnosti onih otočnih poduzetnika koji svoju djelatnost obavljaju na otocima potporama male vrijednosti namijenjenim uvođenju pametnih i održivih tehnoloških rješenja i inovativnoga pristupa tradicionalnim otočnim djelatnostima, kao i ulaganjima u energetske učinkovitije i ekološki prihvatljivije proizvodne procese te primjenu novih tehnoloških rješenja u proizvodnim procesima kojim se podupire digitalizacija poslovanja.

U državnom proračunu Republike Hrvatske za nastavak provedbe i uvođenje nove mjere subvencioniranjem planiran je ukupan iznos od 7.380.000 eura za razdoblje 2025. – 2027. godine.

A570463 Razvoj otoka – za ovu aktivnost u državnom proračunu Republike Hrvatske za predmetno trogodišnje razdoblje ukupno je planirano 27.728.733 eura.

Ova aktivnost uključuje poboljšanje provedbe postojećih mjera: (1) Financijska podrška radu otočnih koordinatora, (2) Poticanje infrastrukturnog razvoja otoka (dosadašnji Program razvoja otoka) te (3) Poticanje razvoja civilnog društva, a planiraju se i novi troškovi za potrebe uvođenja i provođenja novih mjera koje uključuju Poticanje razvoja vodno-komunalne infrastrukture, posebice alternativnih i individualnih sustava vodoopskrbe i odvodnje (članci 22. i 23. Zakona), a odnose se na naknade građanima i kućanstvima, te za unaprjeđenje zdravstvene zaštite (članak 32. Zakona) i gospodarenje otpadom (članak 33. Zakona).

A758048 Informatizacija za potrebe provedbe i kontrole otočnih prava putem ISOP-a – nastavljaju se aktivnosti vezane uz stvaranje mogućnosti uspostave informatičkoga sustava kojim bi se omogućila evidencija provedbe mjera kojima se dodjeljuju otočna prava (članak

19. Zakona) te evidencija korisnika i njihova korištenja pojedinoga dobivenog prava, za što se na ovoj aktivnosti za svaku proračunsku godinu u državnom proračunu Republike Hrvatske osigurava iznos od 79.632 eura za razdoblje 2025. – 2027. godine.

A819012 Hrvatski otočni proizvod (članak 27. Zakona) – za ovu je aktivnost u državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje od 2025. – 2027. godine ukupno planirano 387.456 eura.

Nastavlja se provoditi dosadašnji Program „Hrvatski otočni proizvod“ koji obuhvaća označavanje proizvoda i promociju otočnih proizvoda i tradicije, s tim da se subvencijom otvara mogućnost otočnom subjektu kojem je izdano rješenje o dodjeli oznake HOP da može ostvariti pravo na dodjelu bespovratnih financijskih sredstva radi sufinanciranja troškova analitičkih ispitivanja za otočni proizvod za koji je oznaka HOP dodijeljena.

A570354 Vodoopskrba otoka (članak 20. Zakona) – na proračunskoj aktivnosti u državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje 2025. – 2027. godine ukupno je planirano 7.918.218 eura.

U okviru planiranih sredstava nastavlja se provedba mjere financiranja troškova prijevoza vode vodonoscem i/ili autocisternom otočanima u otočnim naseljima ili dijelovima otočnih naselja koji nisu priključeni na sustav javne vodoopskrbe te se dopunom navedene mjere omogućuje subvencioniranje troškova prijevoza vode i izvan područja otočnih naselja ili dijelova otočnih naselja koji nisu priključeni na sustav javne vodoopskrbe kada nastane potreba za količinom vode većom od mogućnosti opskrbe putem sustava javne vodoopskrbe zbog akcidentnih situacija, kriznih situacija ili dugih sušnih razdoblja putem naknada građanima i kućanstvima. Osim toga, subvencijama se nastavlja provedba mjere kojom otočni gospodarski subjekti, koji obavljaju gospodarsku djelatnost u otočnom naselju ili dijelu otočnoga naselja koji nije priključen na sustav javne vodoopskrbe, mogu ostvariti bespovratna financijska sredstva za podmirenje 100% troškova prijevoza vode plovilom vodonoscem i/ili autocisternom.

K587038 – Izrada studijske, projektne i programske dokumentacije za razvoj otoka (članci 7. – 12. te 16. Zakona) za ovu proračunsku aktivnost, kojom se provode poslovi i pribavljaju usluge za unaprijeđenje evidencija putem Registra otoka, razvrstavanje otočnoga teritorija povezuje se s razvojnim pokazateljima, redefinira se pojam otoka i otočana te način razvrstavanja otoka radi boljšeg usmjeravanja mjera za otoke i otočane, u državnom proračunu Republike Hrvatske u razdoblju 2025. – 2027. godine, planiran je iznos do ukupno 125.775 eura.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u državnom proračunu Republike Hrvatske na Razdjelu 065, Glava 06505, Program 3118 Razvoj i sigurnost kopnenog prometa i Glava 06545, Program 3116 Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka te zaštite okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata osigurava sredstva za dvije mjere ovoga Zakona na sljedećim proračunskim aktivnostima:

A819076 – Poticanje otočnog javnog cestovnog prijevoza – u skladu s člankom 25. ovoga Zakona nastavlja se provedba dosadašnje mjere ostvarivanja prava na povlaštenu i besplatni javni otočni cestovni prijevoz određenim kategorijama otočnoga stanovništva. Ova je mjera 2021. godine prešla u nadležnost Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, stoga se u skladu s novim Zakonom sredstva za provedbu osiguravaju na predmetnoj aktivnosti u Razdjelu 065

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Glavi 06505, Programu 3118 Razvoj i sigurnost kopnenog prometa tako da je u državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje 2025. – 2027. godine planiran ukupan iznos od 22.088.084 eura.

A570323 Poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija – u skladu s člankom 24. ovoga Zakona nastavlja se provedba mjere redovitoga povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno te povlaštenoga otočnog javnog prijevoza otočana i njihovih vozila na svim linijama s obvezom javne usluge. Nadležno Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u državnom proračunu Republike Hrvatske za razdoblje 2025. – 2027. godine, na predmetnoj proračunskoj aktivnosti osigurava sredstva na Razdjelu 065 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Glava 06545 Agencija za obalni linijski promet, Program 3116 Razvoj sustava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka te zaštite okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata te je za predmetno trogodišnje razdoblje ukupno planirano 273.322.800 eura.

Ostala tijela državne uprave i javnopravna tijela pozvana da dostave iskaz fiskalnoga učinka ovoga Zakona uglavnom su se izjasnila da ne očekuju poseban fiskalni učinak ovoga Zakona, odnosno da nemaju fiskalni učinak ovoga Zakona s obzirom na to da su sve aktivnosti koje se u ovom Zakonu navode, a odnose se na njihov djelokrug, već uključene u njihovu redovitu djelatnost za što su osigurana financijska sredstva za provedbu projekata i programa putem javnih poziva i natječaja raspisanih za područje cijele Republike Hrvatske, a ne posebno za otoke.

U tom smislu Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije za poslove i aktivnosti svoje redovite djelatnosti osnivanja i obnove zemljišnih knjiga, koje se odnose na cijelo područje Republike Hrvatske pa tako i na otoke, sredstva potrebna za provedbu navedenih radnja osigurava na Razdjelu 109 Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Glava 10980 Općinski sudovi, Program 2803 Vođenje sudskih postupaka, A641000 Vođenje sudskih postupaka iz nadležnosti općinskih sudova, a Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine na Razdjelu 076 Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Glava 07625 Državna geodetska uprava, Program 3505 Izmjere i upravljanje geodetskom evidencijom na proračunskim aktivnostima A664000 Administracija i upravljanje, A664001 Održavanje katastra zemljišta i uspostava katastra nekretnina, A664034 Vođenje i održavanje Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra, K664013 Informatizacija i A664006 Registar prostornih jedinica Republike Hrvatske osigurava financijska sredstva za provođenje novih katastarskih izmjera putem Višegodišnjeg programa katastarskih izmjera građevinskoga područja 2021. – 2030. godine i Godišnjih programa koji se donose na temelju navedenoga Višegodišnjeg programa.

Fiskalni učinak na druge proračune:

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (Fond) poslovima i aktivnostima svoje redovite djelatnosti, koji se odnose na područje cijele Hrvatske pa tako i na otoke, iz svoga Financijskog plana za 2025. godinu i u projekcijama za 2026. i 2027. godinu istaknuo je niz financijskih aktivnosti za koje su osigurana sredstva za javne pozive i natječaje, a koji bi (pozivi i natječaji) mogli biti područje interesa prijavitelja s otoka. U programu 2001 PROGRAMI I PROJEKTI ZAŠTITE OKOLIŠA Fond slijedom rečenoga navodi aktivnosti: K200002 Sanacija odlagališta otpada, K200003 Gospodarenje otpadom – izgradnja centara za gospodarenje otpadom, K200006 Zaštita i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, K200008 Ostali projekti i programi zaštite okoliša, K200012 Sanacija odlagališta komunalnoga otpada sufinancirana iz EU, K200019 Poticanje odvojenoga prikupljanja otpada

i recikliranje, K200021 Potpora prilagodbi klimatskim promjenama i K200024 Ostali projekti sufinancirani sredstvima EU fondova. Programom 2002 PROGRAMI I PROJEKTI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI Fond u istom smislu ističe aktivnosti: K200027 Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, K200030 Poticanje energetske učinkovitosti u prometu, K200032 Ostali projekti i programi energetske učinkovitosti te A200004 Provedba aktivnosti energetske učinkovitosti na lokalnoj i nacionalnoj razini Republike Hrvatske.

Jedinice područne (regionalne) samouprave nositelji su izrade županijskih planova razvoja otoka (članak 17. Zakona) u sedam obalno-otočnih županija: Istarskoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji, Ličko-senjskoj županiji, Zadarskoj županiji, Šibensko-kninskoj županiji, Splitsko-dalmatinskoj županiji i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, što će se, ovisno o procjeni potrebe, kao i obvezi samih županija za ažuriranjem i dopunama/izmjena županijskih planova prema razvojnim prioritetima te o dinamici provedbe potrebnih postupaka, u nekoj mjeri odraziti i na njihove proračune, putem redovite djelatnosti.

Za jedinice lokalne samouprave – 51 jedinica lokalne samouprave na otocima i 8 jedinica lokalne samouprave na kopnu – nadležne za otoke Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, kao nositelj provedbe ovoga Zakona, ne nalazi fiskalni učinak u smislu rashoda, osim onoga gdje se jedinice lokalne samouprave svojim djelatnostima i nadležnošću, već planiranim i osiguranim sredstvima, dragovoljno uključe u provedbu mjera uređenih Zakonom.

Potrebna sredstva za provođenje ovoga Zakona osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2025. godinu i u projekcijama za 2026. i 2027. godinu na razdjelima 061 Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i 065 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u ukupnom iznosu do 339.030.698 eura.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Nakon rasprave o Prijedlogu zakona o otocima na radnim tijelima Hrvatskoga sabora i plenarnoj sjednici održanoj 25. rujna 2025., a u skladu sa zaključkom Hrvatskoga sabora kojim je prihvaćen Prijedlog zakona, predlagatelj je pripremio Konačni prijedlog zakona o otocima. U skladu s navedenim došlo je do promjena u odnosu na tekst Prijedloga zakona prihvaćenoga u prvom čitanju. Ujedno je predlagatelj nomotehnički izmijenio i dopunio odredbe radi postizanja veće jasnoće u primjeni.

Na 40. sjednici Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora o Prijedlogu zakona o otocima, 23. rujna 2025., Odbor je u izvješću istaknuo primjedbe, prijedloge i mišljenja koja je predlagatelj usvojio kako slijedi:

- istaknuti su pojmovi koji se definiraju u članku 5.
- dodano je u članak 7. stavak 3. kako je „popis iz stavka 1. ovoga članka prikazan u Registru” te je kao suvišan izbrisan isti navod u članku 8. stavku 6., članku 9. stavku 2. i članku 10. stavku 2.
- izbrisana je riječ „Detaljna” iz članka 14. stavka 8.
- u članku 23. i članku 26. izbrisana je riječ „prihvatljivi” iz pojma „prihvatljivi prijavitelji”
- u članku 27. stavku 8. brisane su riječi „pred nadležnim upravnim sudom”

- u članku 35., stavku 12. ispravljeno je pozivanje na stavak tako da se radi samo o roku iz stavka 7., a ne i stavka 8.
- u članku 43. stavku 6., koji je postao stavak 3., dopunjeno je tako da bude jasno kako programe iz članaka donosi ministar odlukama.

Predlagatelj je doradio:

- članak 5. tako da je usklađen tekst stavka 1. točke 3. i glasi: „ministar nadležan za regionalni razvoj”. Također je dorađen i tekst u točki 4. i glasi: „Ministarstvo je ministarstvo nadležno za regionalni razvoj”
- članak 12. tako da je pozivanje na „registre” zamijenjeno pozivanjem na „službene evidencije”
- članak 13. tako da je, radi racionalizacije provedbe budućih analiza programa iz nadležnosti drugih tijela državne uprave i javnopravnih tijela i smanjenja administrativnoga tereta, preciznije odredio programe na koje će biti usmjerena analiza te se stavak 2. mijenja i glasi: „(2) Tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su prilikom izrade programa koji obuhvaćaju otoke, a usmjereni su na unaprjeđenje javne infrastrukture, provesti analizu o njihovu utjecaju na otoke te rezultate analize dostaviti Ministarstvu.”
- članak 14. stavak 3. tako da se pitanja vezana uz sastav, djelokrug i način rada Otočnoga vijeća te druga pitanja u vezi s djelovanjem Vijeća urede odlukom o imenovanju članova Otočnoga vijeća te je brisan stavak 8. u kojem se propisuje da ministar donosi pravilnik
- članak 18. stavak 1. točke 3. i 11. tako da glase: „3. zamjena fosilnih goriva energijom iz obnovljivih izvora i povećanje energetske učinkovitosti radi smanjenja emisija ugljičnih plinova te jačanja energetske neovisnosti otoka, uključujući izgradnju pametne digitalno upravljive energetske infrastrukture” i „11. prepoznavanje te promicanje vrijednosti i očuvanje materijalne i nematerijalne kulturne baštine otoka kao razvojnoga resursa”. Osim navedenoga, u stavku 2. dorađen je izričaj radi veće jasnoće.
- članak 22. stavak 3. tako da je izbrisana riječ „posebnim” kao suvišna
- članak 23. stavak 4. tako da su brisane zgrade kao i tekst u zgradama
- članak 25. stavak 4. tako da zadnji podstavak glasi „– korisnik doma za odrasle ili doma za starije osobe na otocima sukladno propisima kojima se uređuje socijalna skrb”
- članak 32. stavak 1. tako da je dodana odredba da ministar odlukom donosi program uz prethodnu suglasnost ministra zdravstva. Nomotehnički je usklađen i cijeli članak 32.
- članak 41. tako da je prebačen u glavni dio Nacrta konačnoga prijedloga zakona te je postao članak 38. Sukcesivno su usklađene i numeracije relevantnih članaka pa je tako članak 38. postao članak 39., članak 39. postao je članak 40., a članak 40. postao je članak 41.
- članak 43. tako da su brisani stavci 1. do 3. radi jasnoće, odnosno radi ponavljanja predmetnih odluka koje su definirane u relevantnim člancima. Također su usklađeni brojevi preostalih stavaka. U stavku 6. istoga članka riječi „o donošenju programa” brisane su kao suvišne
- članak 44. tako da su dorađeni stavci 1. – 3. i stavak 4., odnosno brisano je kao suvišno pozivanje na zakone temeljem kojih su predmetni strateški akti doneseni. Stavak 5. postao je stavak 4., u novim stavcima 5. i 6. istaknuto je do kada ostaju relevantni pravilnici na snazi. U stavcima 7. – 10. istaknuto je do kada ostaju relevantni programi na snazi. Zbog ovoga je usklađivanja došlo do nove numeracije stavaka u ovom članku
- odredbe članka 21. stavka 2., članka 22. stavka 6., članka 23. stavka 5., članka 26. stavka 2., članka 27. stavka 1., članka 29. stavka 2., članka 30. stavka 3., članka 31.

stavka 3. i članka 33. stavka 4. tako da je tijelo nadležno za donošenje u spomenutim odredbama definirano u okviru navedenih stavaka, a člankom 43. stavkom 3. određuju se rokovi

- članke 24., 25., 33., 34., 36. i 37. tako da su pobliže definirani propisi kojima se uređuje određeno područje
- točku III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA u skladu s Izmjenama i dopunama državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2025. godinu i projekcijama za 2026. i 2027. godinu i Prijedlogom državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2026. godinu i projekcijama za 2027. i 2028. godinu.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Prijedlog zakona o otocima Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora raspravio je na 13. sjednici održanoj 23. rujna 2025., a Odbor za regionalni razvoj i fondove Europske unije Hrvatskoga sabora o prijedlogu je raspravio na 14. sjednici održanoj 24. rujna 2025. S obzirom na to da su prijedlozi koji se odnose na zdravstvenu zaštitu, međuresornu suradnju nadležnih ministarstava i mobilnosti već predviđeni ovim Prijedlogom zakona, a pitanja stambenoga zbrinjavanja deficitarnoga kadra regulirana ostalim propisima, nije bilo potrebe mijenjati postojeći Prijedlog zakona.

Nije prihvaćen prijedlog saborske zastupnice Ivane Kekin da se Zakonom propiše obveza izgradnje cisterna za kuće za odmor, čime bi se rasteretio otočni vodovodni sustav. Nije prihvaćen ni prijedlog saborske zastupnice Rade Borić da se u Zakon doda mjera sustavnoga prikupljanja kišnice na javnim i privatnim objektima uz subvencije za spremnike i filtere, kao i za obnovu starih. Prijedlozi nisu prihvaćeni jer je Zakonom propisano kako se u otočnim naseljima ili dijelovima otočnih naselja koji nisu priključeni na sustav javne vodoopskrbe otočninu osigurava opskrba vodom u količini do najviše 85 m³ godišnje po cijeni koja je jednaka cijeni vode koju plaća ista kategorija korisnika u mjestu iz kojega se voda isporučuje, odnosno Zakon, vezano uz vodoopskrbu, ne uvodi kategoriju objekta izgrađenoga na otoku.

Nije prihvaćen prijedlog saborskoga zastupnika Ante Kujundžića da se zbog potrebe kriznih planova financiranja osnuje nacionalni fond solidarnosti koji osigurava ravnomjeran razvoj jer su Prijedlogom zakona definirane pojedinačne mjere radi poboljšanja kvalitete života na području otoka te su za ove mjere definirani izvori sredstava. Također, ovaj prijedlog zahtijeva financijsko uravnoteženje različitih razvojnih područja života na otoku.

Nije prihvaćen prijedlog saborske zastupnice Marijane Puljak da se propišu obvezni minimalni standardi za digitalnu povezanost, energetske održivosti i zdravstvenu zaštitu, da se zaštita pomorskoga dobra ojača, ne samo zabranom prodaje zemljišta, već i konkretnim mehanizmima nadzora i brze intervencije, da se uvede decentralizacija te da otočne općine i gradovi moraju dobiti ovlasti za inspekcijski nadzor i hitne mjere. Navedeno nije prihvaćeno jer su zatraženi minimalni standardi u nadležnosti drugih tijela, kao i mehanizmi nadzora nad prodajom i regulacijom zemljišta u Republici Hrvatskoj.

Nije prihvaćen prijedlog saborskoga zastupnika Krešimira Čabaja, s obzirom na mišljenje da je u obrazovanju na otocima prije svega riječ o kadrovskoj stabilnosti, uključujući i subvencije za smještaj, prijevoz i profesionalno usavršavanje, da se potiče suradnja s visokim učilištima poticanjem programa stručne prakse i volontiranja studenata, kao i prijedlog

praćenja ostvarenosti obrazovnih ishoda na otocima jer su pitanja sustavnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj u nadležnosti ministarstva nadležnoga za obrazovanje.

Nije prihvaćen prijedlog saborskoga zastupnika Darka Klasića da se regulira i potakne razvoj energetske zajednice na otocima radi smanjenja ovisnosti o fosilnim gorivima i djelomične energetske samodostatnosti zbog nemogućnosti reguliranja energetske politike izvan djelokruga ministarstva nadležnoga za energetiku. Dodatno se napominje kako je u okviru predviđenih mjera Prijedloga zakona moguće aplicirati za sredstva i mjere poticaje, uključujući i područje energetske djelatnosti.

Nije prihvaćen prijedlog saborskog zastupnika Darka Klasića da se uvedu posebne porezne olakšice i smanji porez na dodanu vrijednost za udaljene otoke radi smanjenja povećanja cijena na otocima uzrokovanoga dostavom. Naime, provedba takve mjere zahtijevala bi financijsko usklađivanje utjecaja na financijsku ravnotežu ne samo na području otoka, već i na razini Republike Hrvatske u nadležnosti ministarstva odgovornoga za financijski sustav države.

Nije prihvaćen prijedlog saborske zastupnice Tanje Sokolić vezan uz dostupnost kvalitetnoga ranog i predškolskog odgoja jer je prijedlog široko postavljen i spada u nadležnost ministarstva nadležnoga za obrazovanje.

Nije prihvaćen prijedlog saborske zastupnice Marije Lugarić da se Zakonom utvrdi dodatak na plaće od 10 % za škole u otežanim uvjetima rada jer bi prijedlog imao utjecaj i izvan područja otoka, a predmetna tema pripada cjelokupnom obrazovnom sustavu države u nadležnosti ministarstva nadležnoga za obrazovanje.

Nije prihvaćen prijedlog saborske zastupnice Rade Borić da se u Zakon ugrade mjere koje bi smanjile rizik od požara te bi se uveli zeleni krovovi i hladne fasade na javnim zgradama u otočnim gradovima, sadile autohtone biljne vrste otpornije na sušu ili pak profilne vrste, tj. one koje su otpornije na vatru, na javnim površinama i u poljoprivredi, kao i mjere ulaganja u stočarstvo, samoodrživost otoka, energetske održivost i obnovljive izvore energije. Predložene mjere nisu prihvaćene jer Prijedlog zakona apostrofira mjere čije je provođenje u tijeku ili su nadograđene, a u okviru usklađenih financijskih doseg. Predložene mjere iziskuju usklađenje s većim brojem nadležnih ministarstava jer imaju doseg ne samo na području otoka, nego na području cijele Republike Hrvatske.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnice Ivane Marković vezan uz veću zastupljenost otoka u svim zakonskim propisima jer su međuresorna suradnja i obveze tijela državne uprave i drugih javnopravnih tijela već obuhvaćeni ovim Prijedlogom zakona.

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika Damira Biloglava da se dopuni članak 33. tako da se prilikom izbora specijalizanta daje prednost medicinskom osoblju koje je radilo na otocima, jer je navedeno regulirano propisima za koje je nadležno ministarstvo nadležno za zdravstvo.